

Słomczyńska, Anna

Seminaria w Zakładzie Badań Kopernikańskich

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 40/1, 215-218

1995

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Na zakończenie tego krótkiego sprawozdania chciałbym podkreślić dużą życzliwość gospodarzy dla Polaków uczestniczących w konferencji, czego między innymi wyrazem było zafundowanie nam – mimo fatalnej sytuacji finansowej łotewskich placówek naukowych i drożyzny na Łotwie – całodniowej wycieczki po Kurlandii (Bauskas, Rundale, Jełgawa).

Jerzy Rózewicz
(Warszawa)

SEMINARIA W ZAKŁADZIE BADAŃ KOPERNIKAŃSKICH

Tradycja zebrań naukowych naszego zespołu pod kierunkiem prof. dra Pawła Czartoryskiego sięga drugiej połowy lat siedemdziesiątych. Seminaria osiągną więc w niedługim czasie swoje dwudziestolecie, z przerwą spowodowaną stanem wojennym, kiedy to *inter arma silent Musae*. Od samego początku pragnieniem naszym było umożliwienie swobodnego i inspirującego do dalszej pracy przepływu myśli i doświadczeń naukowych, najpierw pomiędzy nami w zespole, co już przedtem wytwarzało się w czasie wspólnych prac nad *Dziętami* Kopernika, począwszy od lektury rękopisów, poprzez dyskusje i liczne doświadczenia edytor-skie.

Każdy z nas, późniejszych uczestników seminarium, miał ponadto jeszcze przecież własne indywidualne tematy, wykraczające poza ramy tematyki Zakładu, swoje podejście do nich i to wszystko pragnęliśmy przedstawić i o tym wspólnie rozmawiać. Toteż obie części seminarium, tak referat, jak i dyskusja, są ogromnie ważne w procesie naszego rozwoju naukowego.

Niezależnie od własnych prezentacji, jednocześnie otoczyliśmy seminarium niezmiernie cenną i coraz liczniejszą grupą współpracowników z kraju i zagranicy, którzy przedstawiali własne oryginalne prace. W ten sposób seminarium nasze, prócz środowiska Warszawy, Krakowa, Torunia, Wrocławia i Gdańska, ogarnęło w Europie przedstawicieli historii nauki z Francji, głównie z Paryża i Poitiers i z Belgii; zapraszaliśmy także prelegentów z kontynentu amerykańskiego, ze Stanów Zjednoczonych i z Kanady. W tych przypadkach seminaria odbywają się w języku ojczystym prelegenta, tak też prowadzona jest dyskusja.

Miejscem seminariów w zależności od liczby uczestników, a co może istotniejsze, od indywidualnego życzenia prelegenta, jest albo nasz zakładowy pokój 4, który mimo ciasnoty mieścił chyba większość zebrań, albo przestronny pokój 19 Instytutu. Tu, zawsze lub prawie zawsze w ustalone środy o dwunastej, tak żeby każdy z dojeżdżających uczestników mógł spokojnie zdążyć i wziąć pełny udział w seminarium, spotykamy się, żeby słuchać, jak szumi morze historii nauki i zobaczyć, kto po nim właśnie dziś płynie.

A oto autorzy i ich tematy na przestrzeni lat:

Rok 1980

Luty – Dr Grażyna R o s i ń s k a (Instytut Historii Nauki PAN Warszawa): *Kwadratura koła w XV-wiecznych tekstach matematycznych.*

6 III – Anna S i e m i g i n o w s k a (IHN PAN – Gdańsk): *Prywatna drukarnia Heweliusza.*

27 III – Dr Jerzy B u r c h a r d t (IHN PAN Warszawa – Wrocław): *Nowe materiały do życiorysu Witelona.*

18 XII – Dr Anna S ł o m c z y ń s k a (IHN PAN Warszawa): *Historia tekstu EKONOMIKI Arystotelesa.*

Rok 1981

20 I – Mgr Cyprian M i e l c z a r s k i (Instytut Filologii Klasycznej Uniwersytetu Warszawskiego): *Podręcznik poetyki Walentego Ecka (Kraków 1515, 1521, 1538) na tle wczesnohumanistycznej teorii wersyfikacji.*

26 II – Mgr Małgorzata G o l i ń s k a - G i e r y c h (IHN PAN Warszawa): *Recepty Mikołaja Kopernika na tle jego księgozbioru medycznego.*

7 V – Katherine T a c h a u: *Certain Visions and the Science of Optics in the Age of Ockham.*

23 XI – Alain S e g o n d s (Observatoire de Paris) mówił o astrolabium greckim, J.P. V e r d e t (Observatoire de Paris) o instrumencie hinduskim do obserwacji Słońca. Referaty wygłosili w języku francuskim i ilustrowali je slajdami.

Rok 1988

2 III – Dr Jan K o z ł o w s k i (IHN PAN Warszawa): *Związki braci Załuskich i ich Biblioteki z medycyną – Lekarze z kręgu Biblioteki, Fundacje szpitalne. Publikacje. Druki i rękopisy. Badania nad historią medycyny.*

23 III – Mgr Jacek S o s z y ń s k i (IHN PAN Warszawa): *Kronika Marcina Polaka i jej recepcja w Polsce.*

23 VI – Dr Jerzy B u r c h a r d t: *Warunki widzenia i oglądania u Witelona.*

12 X – Dr Jerzy B u r c h a r d t: *Złudzenie postrzegania według Witelona.*

14 XII – Mgr Anna S i e m i g i n o w s k a: *Zawartość I tomu korespondencji Heweliusza i zasady jego edycji.*

Rok 1989

18 I – Dr Bożena U r b a n e k (IHN PAN Warszawa): *Dziewiętnastowieczne teorie medyczne w opiece nad chorym.*

27 III – Marek T r o s z y ń s k i (IHN PAN Warszawa): *Śladami nieznannej dedykacji Adama Mickiewicza.*

26 IV – Prof. dr Paweł C z a r t o r y s k i (IHN PAN Warszawa): *Wrażenia z pobytu w Ziemi Świętej.*

7 VI – Mgr Jan M a l i c k i (IHN PAN Warszawa): *Mowa Mikołaja Tempelfelda wygłoszona z okazji magisterium Węgra i Litwina w Akademii Krakowskiej w 1427 lub 1428.*

Rok 1990

25 IV Prof. dr Paweł C z a r t o r y s k i: *Stan badań nad Teofilaktem Symokattą.*

14 XI – Prof. dr Jerzy B. K o r o l e c (IFIS PAN Warszawa): *Edycja komentarza do ETYKI NIKOMACHEJSKIEJ.*

Rok 1991

12 II – Dr Elżbieta W i t k o w s k a - Z a r e m b a (IS PAN Warszawa): *Traktat MUSICA MURIS i jego recepcja w Europie Środkowej.*

29 IV – Dr Hubert W a j s (AGAD): *Zastosowanie mikrokomputerów w badaniach historycznych. Programy Isis i Dbase.*

19 VI – Mgr Bożena C h m i e l o w s k a (IFIS PAN Warszawa): *Stanisława ze Skarbimierza traktat DE CONTRACTU REDEMPTIONIS odnaleziony w rękopisie Biblioteki Uniwersyteckiej w Gandawie.*

Rok 1992

29 V – Profesor Bruce W r i g h t m a n (Luther College Iowa): *The Role of Technology in Copernicus Philosophy of Science.*

VI – Doc. dr Grażyna R o s i ń s k a: *Algebra artystów (Pierro della Francesca), astronomów (Giovanni Bianchin) i matematyków (Luca Paccioli). Wspólne źródła algebry.*

21 X – Mgr Jarosław W ł o d a r c z y k (IHN PAN Warszawa): *Jak obierać jabłko, czyli katalog gwiazd w ALMAGEŚCIE Klaudiusza Ptolemeusza.*

18 XI – Prof. dr. Paweł C z a r t o r y s k i: *Prezentacja tomu IV Dzieł wszystkich Mikołaja Kopernika. Facsimile rękopisu pism pomniejszych.*

Rok 1993

6 I – Suzanne V. D e b a r b a t (Observatoire de Paris): *Rola kobiet w naukach przyrodniczych (geofizyka).*

20 I – Mgr Rafał W o l s k i (IHN PAN Warszawa): *Aleksander Sculteti, Kanonik Warmiński – stan i potrzeby badań.*

17 III – Doc. dr Jerzy Burchardt: *Opisy bibliologiczne rękopisów w Erfurcie i Lipsku zawierających traktaty medyczne Tomasza z Wrocławia.*

— 5 V – Dr Anna Słomczyńska: *O zasadach działania lekarza w XIV w. na podstawie tłumaczenia DE DIRECCIONIBUS Tomasza z Wrocławia.*

23 VI – Ks. prof. dr Alojzy Szorc (Olsztyn): *Protokoły posiedzeń Kapituły Warmińskiej z czasów Mikołaja Kopernika.*

27 X – Prof. dr Jerzy Dobrzycki (IHN PAN Warszawa): *Kopernik w Paryżu – wczesna recepcja dzieła.*

24 XI – Carl Kelsö (University of Missouri): *Witelonis Perspectivae liber quartus. A Study in Visual Aesthetics.*

20 XII – Wspólnie z II Wydziałem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego i we współpracy z Poczta Polska: Podsumowanie uroczystości jubileuszowych św. Jadwigi śląskiej i spotkanie opłatkowe. Referaty wygłosili: prof. dr Teresa Dunin-Wąsowicz, dr Jerzy Pietrusiński, prof. dr Edward Potkowski.

Rok 1994

23 II – Mgr Rafał Wojski: *Aleksander Sculteti w Kapitulie Warmińskiej.*

31 III – Prof. A. Mark Smith: *Changes in the Representational Value of the Ray from the Antiquity to the later Middle Ages.*

25 V – Dr Marek Troszyński: *Konkordancja – Historia i przyszłość metody.*

15 VI – Dr Wanda Grębicka (IHN PAN Warszawa): *Księgozbiór Franciszka Scheidta pozostały w Bibliotece Liceum Krzemienieckiego.*

Rok 1995

18 I – Prof. dr Stefan Świążewski (Warszawa): *O metodach pracy.*

Anna Słomczyńska
(Warszawa)

WYRÓŻNIENIE „BIBLIOTEKI ZESŁAŃCA” POLSKIEGO TOWARZYSTWA LUDOZNAWCZEGO

W 1991 r. ukazał się pierwszy tom „Biblioteki Zesłańca”, stanowiący zapis wspomnień Zofii Orłowskiej pt. *Tajgo, pamiętna tajgo...* W roku następnym jury w składzie: Juliusz Bardach, Krystyna Kersten, Czesław Madajczyk, Feliks Tych, Wojciech Wrzesiński i Marian Turski uhonorowało autorkę nagrodą redakcji tygodnika „Polityka” za 1992 r. Do końca 1994 r. oficyna Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego „Biblioteka Zesłańca” wydała 12 tomów opracowań pamiętnikarskich oraz klasycznych monografii.